

Datum 2019-04-10
Diarienummer 0490/19

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Göteborgs Stads yttrande över Promemoria om behov av hjälp med andning och sondmatning

Förslag till lagändring

Göteborgs Stad anser att det är av stor vikt att hjälp med andning och sondmatning ska utgöra grundläggande behov som ger rätt till personlig assistans enligt LSS. Det är därför bra att en lagändring nu är på gång genom regeringens promemoria "Behov av hjälp med andning och sondmatning". Dock ser Göteborgs stad en risk att människor som behöver hjälp med att få i sig näring via en sond inte kommer återfå sin rätt till assistans med liggande lagförslag.

Möjliga konsekvenser

I konsekvensbeskrivning i promemorian (s. 19, andra stycket) framgår det att människor med behov av hjälp med sondmatning inte kommer att omfattas av lagändringen:

"Eftersom sondmatning i dag likställs med det grundläggande behovet måltid (se avsnitt 2.2.2), är förslaget i denna del endast ett lagtekniskt förtydligande utan några konsekvenser i övrigt. Konsekvensbeskrivningen nedan avser därför endast förslaget att hjälp med andning ska vara ett grundläggande behov enligt LSS."

Detta framgår även av s. 15, sista meningen i andra stycket samt av s. 24, första meningen.

Dessutom riskerar hänvisningen till domen ifrån 2018 (s. 16, sista meningen) att permanenta den tolkning som Försäkringskassan gör i dag. Detta eftersom myndigheten i dag med hänvisning till samma dom bedömer att endast den tid det tar att koppla på och av sonden räknas som grundläggande behov.

Göteborgs stad anser därför att det måste förtydligas i lagen att hela den tid det tar att utföra insatsen för andning och sondmatning ska anses vara grundläggande behov. Annars finns det en risk att lagändringen inte kommer att hjälpa de människor som behöver hjälp med sondmatning,

Göteborgs stad konstaterar ytterligare att det ovissa läget för hanteringen av personlig assistans förstärks på grund av ovissheten om vad de nya utredningar som har initierats kommer att resultera i.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Helene Odenjung (L) och Daniel Bernmar (V) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som anges ovan, i enlighet med yrkande från M, L och C den 5 april 2019, enligt bilaga A.

Marina Johansson (S) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som stadsledningskontoret föreslagit, enligt bilaga B.

Kommunstyrelsen beslutade utan omröstning att bifalla Helene Odenjungs och Daniel Bernmars yrkande.

David Lega (KD) antecknade som yttrande en skrivelse från den 5 april 2019, enligt bilaga A.

Representanterna från V antecknade som yttrande en skrivelse från den 9 april 2019, enligt bilaga C.

Göteborg den 10 april 2019
GÖTEBORGS KOMMUNSTYRELSE

Axel Josefson

Mathias Sköld

Yrkande angående remissvar på Socialdepartementets promemoria om behov av hjälp med andning och sondmatning

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen avslår stadsledningskontorets förslag till remissyttrande och ersätter med nedanstående.

Förslag till lagändring

Göteborgs Stad anser att det är av stor vikt att hjälp med andning och sondmatning ska utgöra grundläggande behov som ger rätt till personlig assistans enligt LSS. Det är därför bra att en lagändring nu är på gång genom regeringens promemoria ”Behov av hjälp med andning och sondmatning”. Dock ser Göteborgs stad en risk att människor som behöver hjälp med att få i sig näring via en sond inte kommer återfå sin rätt till assistans med liggande lagförslag.

Möjliga konsekvenser

I konsekvensbeskrivning i promemorian (s. 19, andra stycket) framgår det att människor med behov av hjälp med sondmatning inte kommer att omfattas av lagändringen:

”Eftersom sondmatning i dag likställs med det grundläggande behovet måltid (se avsnitt 2.2.2), är förslaget i denna del endast ett lagtekniskt förtydligande utan några konsekvenser i övrigt. Konsekvensbeskrivningen nedan avser därför endast förslaget att hjälp med andning ska vara ett grundläggande behov enligt LSS.”

Detta framgår även av s. 15, sista meningen i andra stycket samt av s. 24, första meningen.

Dessutom riskerar hänvisningen till domen ifrån 2018 (s. 16, sista meningen) att permanenta den tolkning som Försäkringskassan gör i dag. Detta eftersom myndigheten i dag med hänvisning till samma dom bedömer att endast den tid det tar att koppla på och av sonden räknas som grundläggande behov.

Göteborgs stad anser därför att det måste förtydligas i lagen att hela den tid det tar att utföra insatsen för andning och sondmatning ska anses vara grundläggande behov. Annars finns det en risk att lagändringen inte kommer att hjälpa de människor som behöver hjälp med sondmatning,

Göteborgs stad konstaterar ytterligare att det ovissa läget för hanteringen av personlig assistans förstärks på grund av ovissheten om vad de nya utredningar som har initierats kommer att resultera i.

Yttrande över Promemoria om behov av hjälp med andning och sondmatning

Göteborgs Stad tillstyrker förslagen i utredningen.

Förslag till lagändring

Göteborgs Stad delar Socialdepartementets förslag om att hjälp med andning och sondmatning ska utgöra grundläggande behov som kan ge rätt till personlig assistans enligt LSS från och med den 1 juli 2019, samt att äldre bestämmelser gäller för personlig assistans före det datumet.

Möjliga konsekvenser

Göteborgs Stad instämmer i Socialdepartementets bedömning om att lagändringen kan medföra att fler kan få möjlighet till statlig assistansersättning, som idag istället har andra insatser enligt LSS och SoL. De kan medföra att kostnader flyttas från kommunen till staten. Lagändringen kan även medföra att fler personer än tidigare blir berättigade personlig assistans, men det bedöms gälla få personer och medföra små ökade kostnader för kommunen.

Göteborgs Stad delar Socialdepartementets uppskattning om att lagändringen kan innebära en mer omfattande avlastning för föräldrar till barn med behov av hjälp med andning eller sondmatning.

Göteborgs Stad konstaterar ytterligare att det framtida läget för hanteringen av personlig assistans är oviss. Den bedömningen görs med utgångspunkt i ovissheten om vad de nya utredningar som initieras kommer att resultera i.

För Göteborgs kommunstyrelse

Yttrande angående – Remissvar på Socialdepartementets promemoria om behov av hjälp med andning och sondmatning

Sedan 2008 har ett antal domar inneburit att allt färre beviljas personlig assistans. Tolkningen av vad som räknas som grundläggande behov har blivit snäv och andra domar har fallit som tillsammans inneburit en urholkning av LSS. Redan när den första domen kom 2008 krävde Vänsterpartiet en lagändring. Den utredning som tillsattes av dåvarande regering år 2016 syftade tyvärr inte till att återupprätta intentionerna med LSS utan hade istället fokus på att minska kostnaderna och få till mer ”ändamålsenliga insatser”. Förslagen i utredningen skulle innebära flera försämringar så som att barn inte längre skulle beviljas personlig assistans. Förhoppningsvis blir dessa förslag aldrig verklighet.

Det är ovisst vad den överenskommelse som nu gjorts mellan S, MP, L och C kommer innebära men klart är att lagen måste revideras för att intentionerna med LSS ska återupprättas. Den remiss vi nu har att ta ställning till är ett välkommet förslag men det löser inte problemen. För att denna lagändring ska få effekt så behöver också alla de domar som fallit sedan 2008 granskas för att se hur lagen kan revideras så att intentionerna i LSS återupprättas. Särskilt med anledning av domen från 2009 som avser grundläggande behov och villkoret om att det måste vara integritetsnära behöver lagen skrivas om.